

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 318

Nr 74 – grudzień 2019

Grudzień

Jak po grudzie mroźny grudzień
brnie w kopiastych śniegach
gdzie rok szronem osiwiły
kresu już dobiega,

gdzie las cały usnął w białym
i puszystym futrze,
gdzie się dłużą mroźne noce,
gdzie dni coraz krótsze.

Błysną świeczki na choince
uśmiechy na twarzach.
Odejdź grudniu, czas na ciebie,
koniec kalendarza.

Tradycje święteczne w Polsce

PIERWSZA GWIAZDKA

Jest symbolem Gwiazdy Betlejemskiej, której pojawienie się towarzyszyło narodzinom Jezusa. Dzięki niej pasterze i Trzej Królowie mogli dotrzeć do miejsca narodzin Zbawiciela. Dziś oczekujemy pierwszej gwiazdy, jaka pojawi się na wigilijnym niebie. Dopiero, gdy ona zabłyśnie możemy, według tradycji, siąść do stołu i podzielić się opłatkiem.

OPLATEK

Jego nazwa wzięła się z łacińskiego słowa oblatum i znaczy tyle co dar ofiarny. Dzielenie się chlebem ma korzenie w pogańskich tradycjach. Z czasem przeszło ono na stałe do zwyczajów chrześcijańskich, a dziś dzielimy się opłatkiem przed wieczerzą wigilijną, składamy sobie życzenia. Życzenia, jakie składamy sobie podczas dzielenia się opłatkiem powinny być szczerze, wybaczymy sobie wtedy wszystkie winy, aby zasiąść do kolacji pogodzeni i z czystymi sercami.

SIANKO WIGILIJNE

Kładziemy je pod białym obrusem na stole, przy którym będziemy spożywać wigilijną kolację. Symbolizuje oczywiście miejsce, w jakim przyszedł na świat Jezus – szopkę i siano, na którym leżał po urodzeniu.

CHOINKA

Ubierana zazwyczaj w dzień wigilijny lub 23 grudnia. Kiedyś były to przystrojone snopy siana bądź gałęzie. Z czasem zwyczaj przynoszenia do domu i ubierania w różne ozdoby sosnowego drzewka, przeniósł się z Niemiec do innych chrześcijańskich krajów. Ozdoby choinkowe powinny być związane z symboliką Bożego Narodzenia, a na jej szczycie wiesz się bombkę w kształcie gwiazdy betlejemskiej. Kiedyś wieszano jabłka, które prawdopodobnie symbolizowały biblijną przypowieść o Adamie i Ewie, dziś jabłka zastępujemy szklanymi bombkami. Zielone drzewko to symbol życia i narodzin Zbawiciela. Lampki choinkowe powinniśmy zapalić po raz pierwszy dopiero po pojawieniu się pierwszej gwiazdki.

PREZENTY

Najprzyjemniejszy, dla wielu, zwyczaj bożonarodzeniowy. Dziś to one głównie kojarzą się Bożym Narodzeniem. Pierwotnie ten zwyczaj był związany wyłącznie z osobą św. Mikołaja, dziś, za Lutrem przyjmujemy, iż są to podarki od małego Jezusa.

KOLEDY

Zaczynamy je śpiewać przy wigilijnym stole. Są to pieśni, które opowiadają o Narodzeniu Pana. Ich nazwa pochodzi z łaciny – calendae, co oznaczało pierwszy dzień miesiąca. Pierwsze „kolędy” były śpiewane przez Rzymian w ramach uroczystego uczczenia pierwszego

stycznia, potem zwyczaj śpiewania pieśni przejęli chrześcijanie, aby czcić narodziny Jezusa. Najstarsza polska kolęda to „Zdrów bądź królu anielski” i pochodzi z ok. 1420 roku.

PASTERKA

Tradycyjna msza odprawiana w nocy z 24 na 25 grudnia. Symbolizuje czuwanie pasterzy przy żłobie Jezusa. Uczestniczymy w niej razem z najbliższymi. jest najważniejszym momentem w czasie Świąt Bożego Narodzenia.

STAJENKA

W niej narodził się Jezus. Jest także symbolem nas samych. Jesteśmy jak stajenka, w której nie zawsze jest czysto, w której dobro przeplata się ze złem. Jednak to właśnie do stajenki, a więc

i do nas, zwykłych ludzi, przychodzi Jezus, rozświecła nasze życia i daje nam nadzieję, miłość i wiarę. Bóg rodzi się w nas!

Komu zawdzięczamy pierwszą szopkę?

Kluczową rolę w tradycji budowania szopek odegrał św. Franciszek z Asyżu (1181-1226), włoski duchowny katolicki, średniowieczny mistyk i stygmatyk, założyciel zakonu żebraczego.

24 grudnia 1223 zorganizował on w Greccio pierwszą na świecie żywą szopkę bożonarodzeniową. Przedstawiała ona wnętrze stajenki betlejemskiej w naturalnej skali, wraz z osobami i żywymi zwierzętami.

W znajdującej się na wysokości 750 m n.p.m. włoskiej miejscowości Greccio mieścił się klasztor franciszkański. Miejsce pod jego budowę zostało подарowane Franciszkowi przez szlachcica Jana Wetlinę. To tam, w pobliskiej grocie, Święty po raz pierwszy zbudował szopkę z okazji Wigilii Bożego Narodzenia.

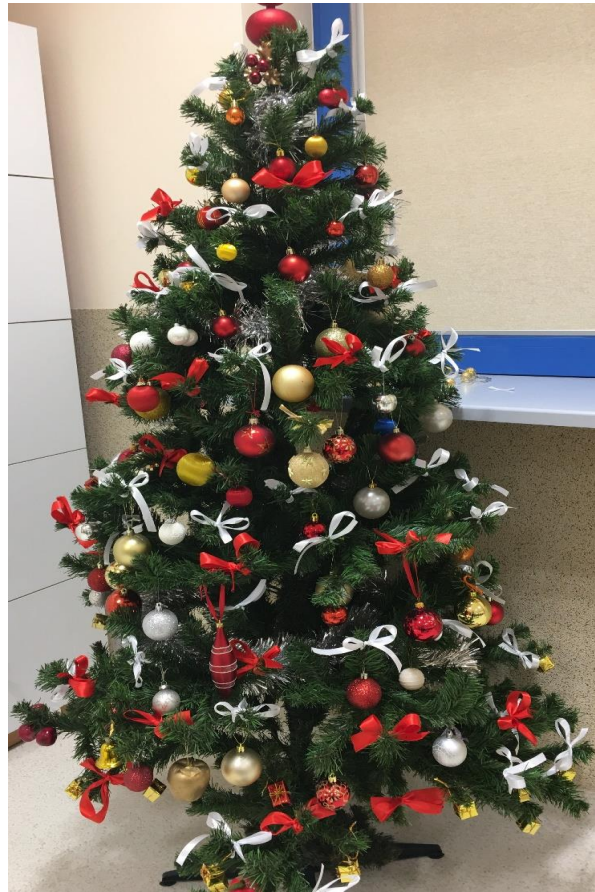
Franciszek pragnął w ten sposób przybliżyć prostym ludziom tajemnicę zbawienia. Grotę wypełniono sianem. Braciszczowie złożyli na nim wyrzeźbioną w drzewie figurkę Jezusa, a obok niego ustawili żywego woła i osła. W postaci Świętej Rodziny wcielili się mieszkańcy Greccio. Odegrali oni na żywo scenę narodzenia. Tomasz Celano, pierwszy biograf Świętego, pisał:

"Nadszedł dzień radości, dzień wesela. Z wielu miejsc zostali wezwani bracia. Mężowie i niewiasty owej ziemi z radością przygotowywali, wedle możliwości, świece i pochodnie dla oświetlenia nocy, która błyszczącą gwiazdą oświetliła wszystkie dni i lata. Przybył wreszcie Święty Boży, a znalazłszy wszystko przygotowane, ucieszył się. Przygotowano żłób, kładąc w nim siano, a do groty wprowadzono wołu i osła. Prostota otoczona jest czcią, wywyższone zostaje ubóstwo, zalecona wszystkim pokora, a Greccio staje się jakby nowym Betlejem".

Gdy w 1225 roku zmarł św. Franciszek, jego zakon kontynuował zwyczaj budowania szopek. Okazało się, że ten prosty sposób prezentowania treści ewangelicznych w szczególny sposób trafia do wiernych.

Z.K.

ŚWIĄTECZNA ATMOSFERA W NASZEJ SZKOLE 😊

Tak powstają ekologiczne torby na zakupy.
Każda piękna, неповtarzalna i wykonana ręcznie.

A skoro już o ekologii, to polecamy **5 minut z kolorami**:

